

Camda 4 bin yıllık iz!

Yaşam / 20/08/2010

Kilis'teki Oylum Höyük kazılarında, Anadolu'da camın en erken dönemde kaplarda kullanıldığını gösteren arkeolojik buluntulara ulaşıldı.

GAZİANTEP- İstanbul Arkeoloji Müzeleri Uzmanı Oylum Höyük Kazısı Bakanlık Temsilcisi Arkeolog Dr. Şeniz Atik, camın doğada bulunduğu şekliyle, yani obsidyen ve kaya kristali olarak çok erken dönemlerden bu yana bilindiğini ve bazı aletlerin yapımında kullanıldığını söyledi.

Kum, soda ve kalker karışımından elde edilen, insan yapımı camın bilinmesinin çok daha geç dönemlerde, yani milattan önce 4. bin yıl sonu ve 3. bin yıl başlarında kaplarda sır olarak ya da küçük boncukların yapımında kullanıldığını ifade eden Atik, şöyle konuştu:

"Yapay camdan üretilen şişe ve kapların çok daha geç dönemlerde başladı. Bugüne kadar bilinen en erken cam kap parçası Hatay yakınlarında Alalakh olarak da bilinen Tell Açana Höyüğü'nde bulundu. Bu da M.Ö. 2. bin ortalarına tarihleniyor. Ancak Oylum Höyük'te bu yıl yapılan kazıda üzeri sır şeklinde camla kaplı bir şişe ve kulplu bir kap ise bugüne kadar Anadolu'da bulunan en erken cam kullanımına işaret eden bulgular.

Buluntular Orta Tunç II tabakasından geliyor. Bunu da M.Ö. 2. binin ilk yarısı olarak tarihlendirilebiliriz. Burada bulduğumuz örnekler, M.Ö. 2. bin yıl başlarında insan yapımı camın, sır olarak kaplarda kullanıldığını gösteren en erken örneklerdir."

EN ERKEN CAM ÖRNEKLERİ

Atik, Anadolu'daki en erken cam boncukların da Oylum Höyük'te kullanıldığını, kuzey İran'da Dinkatepe'de de bu boncuklardan çok sayıda bulunduğunu belirtti.

Bir kısım cam boncukların 2. bin yılın ilk yarısından, özellikle Anadolu'da Troya, Boğazköy, Alishar ve Alalakh ve İran'da Geoy Tepe kazılarında çıktığını ancak bunların çok iyi tarihlendirilmediğini ve tanımlanamadığını dile getiren Atik, şöyle devam etti:

"Bu nedenle de Oylum Höyük'te tarihli tabakalardan gelen boncuklar önem kazanmaktadır. Gerek Dinkatepe boncuklarının gerekse Geoy Tepe ve Anadolu'daki diğer cam boncukların üretim yerleri de hala bilinmemektedir. Özellikle kuzey Suriye bölgesi ya da Mezopotamya cam yapımının ilk çıktığı yerler olarak biliniyor."

CAM ATÖLYESİNİN İZİNDE

Atik, Oylum Höyük'e geldiğinde, "burada mutlaka cam bulunmalı" dediğini ve bulunduğunu, bunun kendisi için sürpriz olmadığını ifade etti.

Anadolu'da camla ilgili olarak işin içine işlemeciliğin ya da imalatın girdiği yerin Oylum Höyük olduğunu ifade eden Atik, şunları anlattı:

"Tarihin her döneminde Mezopotamya ve Anadolu arasındaki önemli ticaret yolları üzerinde bulunan Oylum Höyük'te bundan sonra M.Ö. 2. binden bir cam atölyesi bekliyorum. Bu buluntular Anadolu cam tarihi açısından bu durumda dahi son derece önemli. Oylum Höyük bu yıl buluntuları ile gelecek için güzel işaretler veriyor."

Kilis'in 10 kilometre doğusunda aynı adla anılan köyün bitişiğinde bulunan, 22-37 metre yüksekliğe ve 170 dekar yüzey alanına sahip olan Oylum Höyük, Türkiye ve Ön Asya'daki en büyük höyükler arasında gösteriliyor.

Oylum Höyük'te şu anda Prof. Dr. Engin Özgen ve yardımcısı Yrd. Doç. Dr. Atilla Engin başkanlığında Hacettepe Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi ve Mustafa Kemal Üniversitesi'nden gelen ekipler çalışma yürütüyor.(aa)